

הקדמה

עיקרון היסוד: ציונות סוציאל-דמוקרטית

עיקרון מס' 1: העם היהודי ומדינת ישראל

עיקרון מס' 2: דמוקרטיה

עיקרון מס' 3: סוציאליזם

עיקרון מס' 4: שלום ובטחון

עיקרון מס' 5: חופש מצפון ודת

אחרית דבר

מדריך כיס

הקדמה

חוברת זו באה לסייע לחבר תנועת העבודה הישראלית בהבנת החזון הציוני והסוציאל-דמוקרטי, המשמש כדגלה הרעיוני של התנועה. בדרך, של פירוק החזון לסדרת עקרונות יסוד פשוטים המאפשרים דיון מעמיק, הרחבה ופיתוח. מטרתה הנה הצגת בסיס רעיוני לחברי התנועה בכדי לסייע בהתמודדות מול רעיונות וביקורת חיצוניים לתנועה.

לסדר העקרונות המוצגים כאן חשיבות, כמו גם למבנה הפנימי שלהם. כל רעיון מתבסס על, ואסור שיבטל את, העיקרון הקודם לו מתוך הבנה כי סתירה פנימית בין חלק מהרעיונות יכולה להתקיים ולתרום לחוזקם. תנועת העבודה דוגלת במציאת נקודת האיזון העדינה שתביא למיצוי מרבי של כל העקרונות ביחד ומבלי להביא לפגיעה מהותית בכל אחד מהם בנפרד.

עיקרון היסוד: ציונות סוציאל-דמוקרטית

תנועת העבודה הישראלית רואה בחתירה למימוש החזון הלאומי הציוני ומורשת העם היהודי והחזון החברתי הסוציאל-דמוקרטי כיעדה הלאומי של מדינת-ישראל.

עיקרון מס' 1: העם היהודי ומדינת ישראל

העם היהודי ומדינת ישראל, אחד הם. מתוך החזון הציוני רואה תנועת העבודה במדינת ישראל את ביתו הלאומי של העם היהודי ואת מטרתה בהבטחת קיומה של האומה היהודית.

עיקרון מס' 2: דמוקרטיה

הדמוקרטיה, כרעיון, תנחה את תנועת העבודה. מדינת-ישראל תשמר את זכויות הבסיס של המהות הדמוקרטית ומעל כולן את הזכויות לשוויון ולחופש הפרט בלי הבדל דת, גזע ומין.

□ שוויון: תנועת העבודה מציבה בראש מעייניה את השאיפה לשוויון בין בני-האדם. על-ידי חלוקה צודקת של המשאבים, הרכוש וההון מבקשת תנועת העבודה להבטיח את קיומו בכבוד של כל אדם.

□ חופש: תנועת העבודה מכירה בזכותו של הפרט לחופש גשמי ורוחני. כל זאת, בלי לפגוע בזכותם הדומה של הפרטים האחרים ומבלי לפגוע בשאיפתה של המדינה לקיים שוויון מלא.

עיקרון מס' 3: סוציאליזם

סוציאליזם, כרעיון, ינחה את תנועת העבודה. מדינת-ישראל תשאף להיות מדינה סוציאלי-דמוקרטית ותפעל בנחרצות על מנת להגשים מטרה זו. מכיוון, שהיא רואה בדאגה לפרט את הדאגה להתפתחותו של משק כלכלי וסוציאלי גם יחד.

□ מדיניות רווחה: תנועת העבודה תפעל ברוח כזו המבטיחה לכל אזרח את מרב השירותים החברתיים ומכאן רמה ואיכות חיים כאלו המאפשרים התקיימות בכבוד. מתוך התחייבות 'לגבי המטרות הנרחבות של פיתוח כלכלי, תעסוקה מלאה, סיכויים שווים לבני הדור הצעיר, בטחון סוציאלי ורמה מינימאלית של הכנסה, תזונה, שיכון, בריאות וחינוך לכל אדם בכל מקום ובכל שכבה חברתית' (יצחק קנב, 1962).

לכבד את ייחודם התרבותי ועצמאותם הדתית ולדאוג להעלאת רמת חייהם ושיתופם המלא.

אחרית דבר

תנועת העבודה הישראלית רואה בחזון הציוני והסוציאלי-דמוקרטי כמטרתה ותפעל באופן בלתי-מתפשר להגשמתו. אם כחזית מגובשת ואם כסדרה של עקרונות יסוד נפרדים אשר אינם מבטלים זה את זה. עם זאת, התנועה מעניקה חשיבות רבה לפתיחות ונכונות ללמוד ולהשתנות כתוצאה של התפתחות החברה והסביבה. תנועת העבודה רואה לה למטרה לא להגיע למצב של קיבעון בעבר אלא להמשיך לחיות את ההווה ואת העתיד.

□ עבודה: תנועת העבודה רואה בעילוי ערך העבודה והאדם העובד נדבך בעל חשיבות רבה בהגשמת העיקרון הראשון של העם היהודי ומדינת ישראל. תוך בניין הארץ, והחזון הסוציאליסטי. כל אזרח בחברה נדרש לפעול כפי יכולתו ולתרום את חלקו ביצירת המשאבים שיאפשרו את הגשמת החזון האמור.

□ רוח: עם זאת, תנועת העבודה מכירה בחשיבות ההיבט הרוחני אצל האדם. בהתאם לכך, תפעל התנועה לאפשר לכל פרט להביא לידי מיצוי מרבי את שאיפותיו ויכולתו הרוחנית. התנועה תעודד פיתוח השכלה ותרבות ישראלית בכלל ועברית בפרט. מבלי לפגוע בצורך הבסיסי להגשמת רעיון העבודה ומטרתו.

עיקרון מס' 4: שלום ובטחון

שלום ובטחון הנם שאיפתה ארוכת הטווח של תנועת העבודה. מדינת-ישראל תשאף לקיים חיים בשלום עם כלל שכניה – אומות, לאומים ומדינות. מתוך הכרה בזכות להגדרה עצמית ובריבונות המדינות השכנות. עם זאת, תנועת העבודה מכירה בחובתה של מדינת-ישראל להבטיח, ראשית כל, את בטחון אזרחיה ואת עצם קיומה, בהמשך לעקרון העם היהודי ומדינת ישראל, ולא להביא לסתירה בין שאיפתה הבלתי-מסויגת לשלום ובין מרכיב אחרון זה.

עיקרון מס' 5: חופש מצפון ודת

מתוך שמירה על חופש המצפון, הדת והפולחן מבקשת תנועת העבודה לשלב את כלל האזרחים מבני המיעוטים בחיי המדינה,